

ТЕМА:

„Моят свят“ – Световният дебат на ООН, посветен на Целите на хилядолетието и новия Дневен ред за развитие на света след 2015 г., през погледа на младите хора в България. Национална цел на България“.

гр. София

06.12.2013 г.

Изготвил: Ася Венциславова Крумова

Нов български университет

e-mail: a.s.e.t.o@abv.bg

тел. за връзка: 0885 63 81 80

Докато пораствах непрекъснато чувах, че светът е глобален, взаимосвързан с общи цели и проблеми. Това твърдение едва ли не се е превърнало в парадигма. Но светът ни не е толкова статичен, напротив той е динамичен и разнообразен. Всяка една държава, независимо от региона, към който принадлежи, има своите специфични, отличителни черти.

Балканите- регион, който неизбежно присъства в дебатите на ООН, за който се градят стратегии и набелязва цели, трудно се вписва в общи категории.

През 1999 год. са бомбардировките в Югославия, за да предотвратят планирания геноцид над косовските албанци, които година по-късно са наречени от международната общност - терористи. На югославска територия, АОК е репресирана и имаше нужда от закрила, а в Македония, АОК, е терористична организация.

През 2000-2001 год. в Република Македония, се води гражданска война. Тогава българската граница е затворена и България не поема какъвто и да е бежански поток.

Паралелно с тези събития, през 2000 год., 189 членки подписват Декларация на хилядолетието, с цели и стратегии за развитие през следващите 15 години¹.

България поема ангажимент да работи по осем аспекта, обхващащи икономика, образование, околна среда и здравеопазване. Тя би трябвало до 2015 год., от развиваща се страна, да се превърне в развита такава и на свой ред да подпомогне развиващите се страни в Югоизточна Европа и Черноморския басейн.

На 29.03.2004 год., България се присъедини към НАТО, а на 01.01.2007 год., става член на ЕС – така поетият от Декларацията на хилядолетието ангажимент придобива все по-реални измерения. Да, Декларацията на хилядолетието е ангажимент, а не директива. Всяко едно правителство от 2000 год. до днес носи отговорност (за съжаление само морална) за неизпълнението ѝ. Тази отговорност не е само международна, тази отговорност е най-вече пред гражданите на Република България.

През 2000 год., точка първа от упоменатата Декларация, поставя за цел увеличаването на доходите и намаляването на безработицата в страната. По данни на

¹ http://www.undp.bg/millennium_goals.php?lang=bg

НСИ, за 2013 год. 12% са безработните, а 26, 8% от младите хора в България са неспособни да намерят работа и да се реализират на трудовия пазар.

Действително има обективни фактори, а именно световната криза, която не може да не бъде отчетена. Но в условията на криза, политиците са длъжни да предприемат такива мерки, които в максимална степен да ограничат неблагоприятните последици от нея.

Независимо, че българските политици изготвиха конкретни краткосрочни и дългосрочни мерки, очевидно е, че те не са били достатъчно ефективни за справяне с кризата. В крайна сметка, кризата е световна, тя сериозно е засегнала и страните от ЕС, но само в България 49% от населението е с висок риск от бедност в ЕС (България е най-бедната държава в ЕС). Това показва, че другите държави са намерили необходимите механизми и стратегии за справяне с икономическите, социалните и други проблеми в условие на криза, за разлика от българските политици.

Понастоящем в България минималната работна заплата от 290 лв. се повиши на 310 лв. и то в условията на икономическа криза! Успехът на политиците е „грандиозен“, защото през 2002 год. минималната заплата е едва 100 лв. Има ли смисъл да се пресмята, колко евро са 310 лв., колко е минималната заплата или помощните за безработни например в Австрия, или каква е покупателната способност на крупната сума от 310 лв?

През 2013 год. България е все още развиваща се страна, а трябваше до 2015 год. (по поетия ангажимент), да се превърне в подпомагаща развиващите се страни държава. Да е фактор на стабилност, икономически развита страна с ръководеща роля в Югоизточна Европа и Черноморския басейн, но уви, в страната цари беззаконие, корупция, безработица, бедност.

През 2010 год. възникват военните конфликти в Тунис, Египет, Либия, Алжир, Сирия, т.н. (Арабската пролет). Към съседни на този регион страни, включително и към България се насочва поток от бежанци, но както снегът всяка зима изненадва общините, така и бежанската вълна изненада българските институции. За тези три години България трябваше да вземе позиция по няколко принципни въпроса, свързани с бежанската вълна.

Хуманитарен статут или статут на бежанец означава, че съответната страна, която го дава, поема ангажимент към съответния човек². Той трябва да се превърне в пълноправна и пълнокръвна част от обществото. Държавата закрилник трябва да му осигури езикови курсове, дом, а след време достъп до работа, чрез която ще получи социални и здравни осигуровки, заплата, а след години и пенсия. Преди да получи заветния статут, даващ редица права и задължения, като на всеки български гражданин, напусналия родината си човек се настанява в бежански център. По журналистически данни месечната издръжката на един пребиваващ е 1100 лв. За сравнение на родилка за първо дете се дават 250 лв. еднократна помощ, а издръжката на едно дете в дом за сираци е 500 лв, но не издръжката е най-значимия проблем, а този за интеграцията³.

Интеграция, хубава дума, отразяваща един от многото провали на политиците, но интеграцията на малцинствените групи в България и провалените управленски стратегии са твърде обхватна тема. Ако все пак България ще поеме някакъв предварително уточнен брой бежански поток, то тогава е необходимо да се подготвят и съответните институции. С колко бежански центъра разполагаме, колко са попълнени до момента и ще има ли място за нова вълна? Ако няма, не е ли редно да се подготвят нови такива?

Следващият въпрос е на какъв принцип ще се приемат в страната ни бежанците? Най-слабите и беззащитни групи или хаотично, който както пожелае? Оттук идва и въпросът, това не застрашава ли нашата национална сигурност?

Редно ли е да се превърна в „ксенофоб“, който ще попита, защо при безработица 12%, към 09.10.2013 год., 7000 са бежанците? Една значителна част от тях, са влезнали в Република България без документи. Може ли и ще им осигури ли българската държава възможност за работа? Може ли българската държава да обезпечи правото на сирийските деца, пристигнали с родителите си, на образование? Здравна помощ – за нея са необходими осигуровки, за осигуровките са необходими пари, парите законово се придобиват под формата на трудови възнаграждения, трудовото възнаграждение се заплаща за положен труд и отново стигаме до основния въпрос, а именно, при 12%

² <http://www.aref.government.bg/>

³ <http://www.mediapool.bg/problemat-s-bezhantsite-zastrashitelno-nadhvarlya-vazmozhnostite-na-darzhavata-news212081.html> и

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/10/11/2159110_mitut_kolko_struva_edin_bejanec/

безработица, в много лош икономически климат, с непроизвеждаща икономика, България ще може ли да предложи работни места на бежанците, това помощ ли е или обрича тези хора на мизерия?

.....

/Възможните решения по темата /

1. Проучване на световните практики за справяне с бежанската криза.
2. Сериозен контрол по границата.
3. Повече центрове за бежанци, които да не са локализирани на едно място.
4. Съкратена процедура по предоставяне на статут на бежанец, а за онези, на които не се дава такъв незабавно извеждане от страната.
5. Държавна стратегия по осигуряване на достъп до труд – има райони с малко население и пустеещи земеделски земи, нуждаещи се от обработка, като в този смисъл е възможно хората да бъдат насочени на там или към други сектори от българската икономика, нуждаеща се от работна сила.